

Izjaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciška ulica št. 61, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1.50. Uradni razglasi, poslano ter nočice isti prostor K 2.—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Ameriko K 360.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Franciška ulica št. 61, Učiteljska tiskarna.

Odmevi koroškega plebiscita.

Belgrad, 20. Predsednik deželne vlade v Ljubljani, dr. Janko Brejc je bil včeraj ob desetih dopoldne pri ministrskem predsedniku dr. Vesničju, popoldne pa je odpotoval v Slovenijo. V obveščeni krogih trdijo, da bodo naše čete toliko časa ostale na Koroškem, dokler se ne izselijo vse naše administrativne oblasti in dokler se ne izprazni skladišča z živili, ki se nahajajo v plebiscitni coni.

Belgrad, 20. Z ozirom na poročilo delegata Jovanoviča o raznih zlorabah posameznih slovenskih oblasti v plebiscitnem področju je bila v Belgradu sestavljena enketna komisija, ki bo odšla v Slovenijo, da preišče to zlorabo.

Belgrad, 21. Zavezniška konferenca v Parizu odločno zahteva, da jugoslovanske čete izprazni Koroško, kar se že godi. Jugoslovanska uprava samo še uredi predajo uprave in se potem umakne.

Vlada zahteva le delno pooblastilni zakon?

Belgrad, 21. Včeraj je odbor za ukazne zakone odobril predlog o kreditu, ki sta ga zahtevala od vlade minister za notranje stvari in minister za konstituanto. Vsled tega sodijo, da odbor predloži parlamentu samo pooblastilni zakon za likvidacijo moratorija v Srbiji, za odškodnino ter za skrajšanje pripravljalnega roka za sodnike.

Vsi dogovori z Italijo neveljavni.

Zagreb, 21. „Novosti“ poročajo iz Belgrada, in sicer iz poučenega vira, da naši delegati ne bodo odpotovali na pogajanja z Italijo. Vsi dosedanj dogovori o času in kraju sestanka so brez pomena ter je treba sedaj čakati na drugi poziv italijanske vlade. Radi notranjega položaja v Italiji je verjetno, da bo tega drugega poziva minulo še precej časa.

Stavka železničarjev v Rumuniji.

Bukarešta, 21. Kurjači in strojevodje so stopili v mezno stavko. Vojno ministrstvo je vpoklicalo vse stavkajoče železničarje, ki so podvrženi vojaški dolžnosti, in jim preti, da bo postopalo napram njim kakor proti dezertarjem, ako se ne bodo pokorili oblastim.

Angleški rudarji se neobvezno pogajajo.

London, 21. „Daily News“ doznajajo, da so se vsled migljaja, katerega je podal v parlamentu voditelj južnowaleških rudarjev Brace že začela neobvezna pogajanja z namenom, da se konča rudarska stavka.

NESREČNO NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Beograd, 20. (ZNU). 135 redni sestaneček začasnega narodnega predstavništva otvoril predsednik ob 16.15. Po izvršenih formalnostih se prečita vladni zakonski predlog o zakonskih uredbah v katerih so zapodnadene že izdane stare naredbi. Odsečno poročilo o tem zakonskem predlogu omenja neke ugovore glede tega načrta. Z ozirom na zelo malo število navzočih poslancev zaključil predsednik sejo in pozvil narodne poslance da se prihodnje seje udeležijo v čim največjem številu. da bi se moglo razpravljati o navedenem načrtu. Seja se zaključila ob 16.20. Prihodnja seja pa je odredena za jutri z dnevnim redom: debata o vladni predloži glede zakonskih uredb.

DOLOČEVANJE PREDSEDNIKOV VOLILNIH ODBOROV.

LDU. Belgid, 21. Državni odbor je včeraj zaključil svoje delo za določitev predsednikov in članov volilnih odborov za konstituanto za vso kraljevino. Vse gradivo bo te dni natisnjeno.

POGAJANJA RADIKALCEV IN DEMOKRATOV ZA BELGRAD.

LDU. Belgid, 21. Pogajanja med radikali in demokrati radi skupnega nastopa pri občinskih volitvah v Belgradu se nadaljujejo.

SEJA BELGRAJSKE VLADE O KOROŠKI.

Belgrad 21. Snoči je imel ministrski odbor za zunanje stvari sejo, na kateri so razpravljali o plebiscitu na Koroškem. Sklepi te seje niso znani.

DR. MAHNIČU SE SLABŠA BOLEZEN.

LDU. Zagreb, 21. Zdravstveno stanje krškega škofa dr. Mahniča, ki se nahaja v Zagrebu, se je poslednje dni zelo poslabšalo. Snoči sta ga obiskala zagrebški nadškof in križevački škof, ki sta mu podelila poslednje sv. zakramente. Škof dr. Mahnič zelo trpi, vendar pa je duševno popolnoma pri zavesti. Temperatura znaša 39° C.

PEKOVSKI SPOR V BELGRADU KONČAN.

Belgrad, 21. Na konferenci, ki se je vršila med zastopniki belvraiske občine in med občinskimi peki je došlo do sporazuma glede cen kruha. Po tem sporazumu se bo prodajal takozvani občinski kruh po 3 dinarje kilogram, ostali beli kruh pa po 4 dinarje. Za zadnje deliko oktobra bodo cene poveleju mesu 7 dinarjev, telečjemu 8, sviniskemu mesu in slanini 10, svinjski masti 11 dinarjev za kilogram.

RAZMEHTVENA KOMISIJA ZA BOLGARIJO IN GRČIJO.

Belgrad 21. „Politika“ javlja iz Sofije: Grški delegati komisije za razmehtvenje med Bolvarko in Grško, ki se nahaja v Solonu, so zahtevali, da se trije v Krđžali. Ortoko in Eeridoro pridele Grški. Ker se ta mesta nahajajo nekoliko desetih kilometrov od črte, katero zahtevalo v Sofiji, so bolvarski delegati proti taki razmehtveni kar napodločno protestirali.

DEMOKRATSKI KANDIDATI V SLOVENIJI.

Zagreb, 21. „Rieč“ poroča, da bo predstavitelji demokratske kandidatne liste pri volitvah za konstituanto v kranjskem volilnem okrožju dr. Žerjav, v štajerskem pa dr. Kukovec.

Rudarski štraik v Angliji.

Velika rudarska stavka na Angleškem je v mirnem teku. Nad en milijon rudarjev je ustavilo delo in drugi milijon delavcev je primoran počivati vsled pomanjkanja premoga. Cele vrste močnejših delavskih organizacij ki štejejo na stotisoče članov na skleda ali se hoče stavki pridružiti in rudarje podpirati. ali mirno, brez aktivnega sodelovanja, počakati na izid velikanskega boja.

Premog in železo sta glavna ovira angleškega bogatstva in angleške prevlasti in nadmoči nad drugimi industrialnimi državami. Tega ne vedo samo angleški državniki in nacionalni ekonomisti ampak to vedo ravno tako dobro tudi visokozobraženi in izborni organizirani angleški delavci. Angleški delavec si je že pred vojno umel ustvariti močne gospodarske in strokovne organizacije, ki so mu omogočile mnogo boljši življenjski položaj kakor so ga imeli delavci v Evropi. Konsumne in produktivne zadruge angleških delavcev delajo z milijonskim kapitalom ki jih dela vedno bolj gospodarsko neodvisne in razredno zavedne. Za časa vojne je morala vlada delavskim zahtevam vedno ugoditi vsaj v toliko, da se življenjska stopinja delavstva vkljub naraščajoči dravinini ni mogla v taki meri noslabašati, da bi bilo začelo delavstvo fizično propadati. Ko pa je na koncu vojni nastopila zonet „konjunktura“, ter je cela izpadneta in iztrošena Evropa kot divja padla na angleškem blagu, so začele cene vsem potrebnim zonet naraščati. Najznatnejše je skočila cena premoga, ker je produkcija premoga v celi Evropi znatno padla. Posledniki angleških premogovnikov sprovalijo v svoje žene ogromne dobičke, katere angleški rudarji dobro poznajo. Ker pa vedo, da so ti dobički samo plod njihovega dela zato zahtevajo povečanje plač.

Gospodarji so pri volji rudarjem ugoditi, toda ne brezpogovorno. Oni zahtevajo s svoje strani povečanje produkcije. To se pravi: lastniki rudnikov hočejo paralizirati večje izdatke za delavstvo ne z oddajo primerne svoje dobičke, ampak z novimi dobički na račun delavske fizične moči. Na to delavci niso pristali in so delo ustavili.

Posledice rudarske štraika so nedopledne. Če bi štraik dalje časa trajal, bo cela svetovna cena premoga poskočila in s tem vse cene industrialnih produktov, kar bo izzvalo nove gospodarske krize. Hladni angleški računariji to dobro vedo. Zato štraik ne bo trajal predolgo in kakor vse kaže bodo delavci v naritio končali zmazovito. A še nekaj druževja je kar ne bo ostalo brez posledic. Angleško gospodarstvo je močno a tako močno vendarle ni da

bi moglo trajno prenašati take sunkje kakor mu jih je privedela cela vrsta velikih štraikov v zadnjem času. Celokupno prebivalstvo tega ne bo preneslo, ampak bo začelo iskati vzroke takih silnih stresaiev. Dolvo jih ne bo treba iskati, vsaj vidi vsak razsoden človek jasno, da je vseh mezdnih sporov krivo nabeto razmerje med dobičkom podjetja in delavskim deležem na tem podjetju, ki se izraža v obliki pla. Razmerje pa se naložje korenito popravi, če se taka podjetja, od katerih v znatni meri zavisti gospodarsko življenje celih držav privratim rokam odtegnio in se socializirajo. Socializacija bo tudi na Angleškem bojno geslo, pod katerim se bodo vršili politični in gospodarski boji.

Rudarski štraik na Angleškem je pa važen še z druge strani. En milijon je samo rudarjev, ki štraikajo, na stotisoče in na milijone je drugih delavcev ki štraikujočim pomagajo s simpatično stavko ali na z denarjem. Vsi ti milijoni delavcev so zavodni trdno organizirani borilci za delavska prava in vodijo jih politično izsolani in gospodarsko izvežbani ljudje, ki bi za vsak slučaj čisto lahko prevzeli vodstvo države v svoje roke. Oni razpolagajo z dovoljnimi svojimi produktivnimi sredstvi razpolagajo dalje z ljudmi, ki bi bili popolnoma zmožni prevzeti v svojo upravo tudi ostala, danes še v kapitalističnih rokah se nahajajoča podjetja razpolagajo tudi z ljudmi ki se izborno razumejo na državno upravo tako da bi bilo za nje naravnost jerača da prevlase diktaturo proletariata nad ostalimi stanovji in to tako diktaturo, ki bi držala, pa vendar tega ne store! Ali ni to čudno?

Nam se to ne zdi čudno: Anglež in v prvi vrsti angleški delavec se ne oreva in se ne more orevati za diktaturo tudi za svojo ne ker je demokrat. V tem je rešitev problema ki je velevažen tudi za naše razmere.

Angleški delavec se je organiziral v prvi vrsti strokovno. Strokovna organizacija je za angleškega delavca največji ponos. Strokovna organizacija je noložila soliden politični organizaciji. Strokovna in politična organizacija omogočita delavstvu šelo in prakso in vse to skupaj tvori tisto politično moč katero si mora delavstvo priboriti, predno lahko nastopi v deželah z razvito demokracijo kot odložen političen faktor ki ostane in ne žanie samo enodnevnega uspeha. Tudi politične zadatke se začne graditi od zdolaj ne pri strehi. Ali bodo hoteli naši „revolucionarji“ razumeti svote angleške sodrue?

Sijajen shod soc. dem. stranke v Ljubljani.

(Konec.)

Svoto državo moramo politično tako urediti, da bo ustrezala našim potrebam in razmeram. Nič ne smemo pa sledo presalati s tujih gredic. Če velja to za polit. uredbi, velja tudi za boi proletariata samega. Spoznati moramo kdo je naš sovražnik v Jugoslaviji, kakšen je v Jugoslaviji, kakšno je orožje tega sovražnika, kako je njegovo nastopanje v Jugoslaviji, kakšno je orožje tega sovražnika, kako je njegovo nastopanje v Jugoslaviji in kakšno moč ima v Jugoslaviji. Spoznati moramo, kako se nam je v Jugoslaviji organizirati, da pridobimo v Jugoslaviji dovolj moči za boi proti sovražnikom v Jugoslaviji. Nič ne pozabljamo pri tem na Internacionalno: Tudi ta beseda naposled ni tako nova za nas, kakor mislijo nekateri, ki to imajo zdel venomer v ustih, na so se še pred kratkim zeražali nad njo. Internacionalna je potrebna za korenito zmazvo proletariata, ker se socializem ne more uresničiti v noheni posamezn deželi. Kadar dozori socializem v vseh kulturnih deželah se uveljavijo internacionala. Boina internacionala proletariata se na ne oiači, ako kričimo zanjo a pri tem razhitamo proletariata. Ako bo vsak proletariata doma zbral svoje moči in se doma uveljavil z enako uveljavljenim proletariatom ostalega sveta, bo resna in sposobna internacionala realizirana. Sedaj je treba začeti graditi. Z diktaturo se ne uresniči Internacionalna. Zadnji dve leti kažeta dovolj jasno, da je ta politika ponosrečena.

Koledar do 28. novembra velja za nas kakor za druge ljudi. Vsakdo si lahko izračuna, koliko imamo še časa do volitev. Preveč ga ni in kdor noče doživeti presenečenja ga mora porabiti — za delo. Na bojišču smo, pred sovražnikom. Tu ne bi smeli iti za prerokanje in preklinjanje o metodah in taktikah, temveč za to, da se izvrši boi, ki nam je prednisañ ki ga ne moremo odložiti. 28. november se ne da odgoditi. Najmanje ne tajim, da so debate in diskusije o nazorih dobre in potrebne, toda ne takrat kadar stoji sovražnik na pragu in je treba proti njemu obrniti meč in ščit. Imel sem v življenju že precej debat in sem pripravljen še v bodoče nanje. Ne odtegnem se debatam, ako se vrše tam, kjer so na mestu. Prirejalte debatno večerjo, diskusije, predavanja z debatami v organizacijah in krogih, kjer bomo sami med seboi. Ne bom se odtegnoval. Take debate pa spadajo v lastne kroge ne pa pred oči kapitalističnega sovražnika.

Naj omenim še eno. Nazori so različni. Kdor misli da bo to predručilo, se moti. Čim več delavstva bo organiziranega tem več bo različnih nazorov. Vsak nov delavec prinese v organizacijo novo glavno. Z glavami se ne da tako delati, kakor je ravnal Prokrust s svojimi ponotniki, ki jih le nolaгал v svojo posteljo in če jim je bila prekratka jim je posekal noge, če jim je bila predolga, jih pa natezal toliko časa, da so izpolnili ves prostor v postelji. Vse glave ne morejo enako gledati, noslabašati, misliti. Ako bi bilo tako bi namesto mislečih in zavodnih delavcev dobili čredo bakov, ki so lo včasih temni gospodje hoteli napraviti iz ljudstva.

Jasno je, da delavstvo toliko časa ne zmaza, dokler ne bo njegova vojska močnejša od kapitalistične. Dobiti morate absolutno večino v narodu, ako hočete zmazati. Te pa ne morete doseči, ako boste od članov zahtevali, da prisegajo na vsake vaše besede, kakor prisegajo katoličani na svoto pismo. Pred vami je en cilj, za katerim morate stremiti in ki se imenuje socializem. Od njeza ni odmaknitve. Nespremenljiva so načela. Ki se tičejo socializma, a pota in mnenja o njih so lahko različna. Veliki boste le tedaj če boste imeli v sebi toliko tolerance, da boste lahko prenašali mnenja, ki se z vašimi ne strinjajo. To je edina pot, ki vodi do združitve jugoslovanskega in internacionalnega proletariata.

Tudi jaz ne podpisujem brezpogovorno vsega, kar se godi. A če mislim, da je kaj nanačnega, se zavedam, da smo vsi ljudje, ki ne morejo živeti in delati, ne da bi včasih storili kako napako. Napaka še ni zgreh, ako jo spoznamo in sklenemo, da se je bomo v bodoče varovali. Nanačno je le, ako svojevoljno in trmasto ostanemo v zmoti in povzročamo da prvi ljudstvo v pozir.

Proletarci vseh dežel združite se! Ta Marxov nauk čitamo sedaj pogosteje kakor v vsch prejšnjih časih. Pri vsem tem na oznažamo vedno več razkola, vedno več razdružitve. To ne bo privedlo nikamor. Ostanite v eni organizaciji v eni stranki in če vam zunanost tega ali onega ni všeč, obrnite se na-sei tako da ga ne boste gledali. Ako pride do kakega nesporazumjenja, poravnajte se sami med seboi. Ne hodite na v javnost, da se kapitalizem ne bo smel, češ, svet hočejo osvoboditi na niso sposobni združiti niti ene same organizacije.

Osvoboditi svet je res naloga socializma in proletariata, ker je proletariata tisti razred, ki natežije prenašati neze današnjega kapitalističnega sistema. Za to osvoboditev mora biti proletariata resno pripravljen in organiziran tako, da kadar udari, ve, da nasprotnik pod udarcem neče in da nastavi potem na mesto mrtevca trupla nekaj boljšega, živlega in za življenje sposobnega.

Mi nočemo socializirati revščine. Temveč bogastvo! Socializem hoče družbo samih bogatih ljudi in ne revčev. družbo, ki bo znala razmere urediti, da bo bolje za vse, da bo povzdigovala ljudi navzgor, ne da jih potevovala dolje. Tam, kjer je več solnce svobode ter več materialnega in duševnega lenega življenja, tam se uresniči socializem, do tja na nas vodi pot, na kateri imamo velik kos dela tudi do 28. novembra. (Sledi burno odobravanje).

Ker je že poznano, so se drugi priležni govorniki odrekli besedi in predsednik naznanil konec shoda.

Po volitvah v Avstriji.

Reakcija na pohodu? Marsikomu se je zdela presenetljiva vest, da so socialnat demokracije pri volitvah v narodno skupščino v nedeljo dne 17. t. m. dobili manj mandator, kakor pri prvih volitvah 1. 1919. V celem so dobili namreč 7 mandatorov manj, dočim so jih krščanski socialci dobili 14 več, in sicer ne le na škodo socialne demokracije, temveč tudi drugih meščanskih strank. Socialna demokracija ima v novi narodni skupščini 62 mandatorov, krščanski socialci pa 78.

Kljub temu, da se na prvi mah zdi, kakor da je socialna demokracija podlegla, se more vseeno reči, da je pri teh volitvah njena zmaga uprav sijajna.

Upoštevalno dejstvo! Pri prvih volitvah 1. 1919., ko se je pravkar končala krvava vojna, so bili predpogoji, da zmaga socialna demokracija pri volitvah, najugodnejši. Ljudstvo se je, izstradano in obupano vsled nečloveških vojnih muk obracalo v masah do socialne demokracije, pričakujoč nje hitrejšo izboljšanje razmer, kar je v revni Avstriji nemala težkoča. Meščanske stranke so bile v 1. 1919 razdrapanane in neorganizirane, kar je vsekakor na takratni volilni izid prava točka mnogo vplivalo. Pogoji in volitvah pa so bili v primeri z onimi v 1. 1919., za socialno demokracijo najugodnejši. Ne glede na to, da se je povojno razpoloženje ljudskih mas tekom časa umirilo in da so se med tem meščanske stranke na novo organizirale, je presojanje položaja od strani ljudskih mas, ki presojajo trenutno, samo neugodno vplivalo v volilni borbi. Velikanska bremena, ki jih je ententa naložila Avstriji na ramena, s katerim je socialna demokracija morala računati, zelo poslabšala. Vendar je socialna demokracija v najtežjem času storila naravno ogromno ljudstvu koristnega dela. Meščanske stranke so seveda v opoziciji govorile o tem, da se položaj vsled tega čez noč ne izboljša, ker vladajo socialni demokrati. Objubljale so ljudstvu vse in krščanski socialci so s svojimi metodami, lažni in obrekovanji, se posebej znali varati ljudske mase in jih uterjati v veri, da še boljše, kakor je šlo doslej, ne gre vsled tega, ker »vladajo« socialni demokrati (vladala je v resnici le koalicijska soc. dem. in krščanski socialci). Takih »argumentov« so se kajpada mnogi nezadovoljnejši oprizeli. O tem, da so krščanski socialci demokracijo do zmage predvsem zenske, ni dvoma. Zenska volilna pravica je v tem oziru najbolj neugodno vplivala. Zenske so bile v velikem številu nestalne volilke, poleg tega pa se je število volilk pri teh volitvah še za mnogo povečalo.

Nedvomno je nadalje tudi to, da so komunisti mnogo pripomogli krščanskim socialcem do zmage. V najkritičnejšem času, ko je bilo treba zoper vstajajočo reakcijo, odločne nastopa združena proletarijata, so prišli komunistični razdirači in stabilili s cepitvijo organizacij njegovo moč — v veselje vsem buržoaznim strankam. Komunisti so pri volitvah propadli, ne da bi dobili tudi le en mandat in lahko rečemo, da je bila njih kandidatura navadna trivialnost — gotovo da v škodo proletarijata, v veselje buržoazije.

Rezultat volitev je za socialno demokracijo mnogo ugodnejši kot je bilo v danih

razmerah sploh pričakovati. V teh volitvah namreč se je preizkušala razredna zavednost proletarijata. In rezultat kaže, da je avstrijski zavedni proletarijat močan in zanesljivo močan!

V Avstriji bo sedaj zavladala meščansko koalicijska in socialna demokracija se vlade ne boudlečevala. Sedaj bo pokazala avstrijska buržoazija svoje zunanje in francoska bo pomagala.

Czernini vstajajo...

Politične vesti.

+ Narodna socialna stranka v Sloveniji (NSS) bo, kakor čujemo, kandidirala pri volitvah s sledečimi zastopniki: V Ljubljani nosilec liste g. Deržič. Poleg Deržiča bosta kandidirala še gg. Ant. Brandtner in Vojska(!). V štajerskem volilnem okrožju bo kot novi pristav NSS kandidiral g. dr. Otokar Rybar. Poleg teh bodo kandidirali še drugi narodni socialci, ki so več ali manj postali znani ob priliki raznih demonstracij in izgedov, kjer so kričali na vojno in kri, ki naj bi tekla v potokih. O tej narodno-socialni stranki bomo imeli še priliko izpregovoriti. Za sedaj nam naj bo dovoljeno, da se samo načudimo kandidaturi dr. Rybara pri narodnih socialcih. Kajpada: pri samostojnejši in liberalni stranki že »izpopolnila«, kar je manjkalo, pri demokrati bo pa premočno prestopa... Znano je, da je dr. Rybar že v Trstu bil nasprotnik tkzv. »Narodne delavske organizacije«.

+ Koroško vprašanje »Tempo« piše: Postopanje entente, ki ga je uvedla proti Jugoslaviji po glasovanju na Koroškem, jasno dokazuje, da hočejo zavezniki uveljaviti mirovno pogodbo pri vseh signatarnih državah. Za Avstrijo tiči v tem gotovo jamstvo za rešenje vseh problemov, ki so nastali med donavsko republiko in med signatarnimi silami »saint-germainse« pogodbe.

+ Borba za bogunco. Z okupirane teritorije se je preselilo posebno v večja mesta v Sloveniji znatno število Primorcev, katerim je dal novi volilni zakon tudi volilno pravico. »Kritiki imajo nazore, prvi Zupančič, Primorci pa glasove. Glasovi so pa danes mnogo važnejši kakor nazori. Vrednost glasov raste od dne do dne. Zato se gospodje narodni poslanci in tisti, ki bi to radi postali, sedaj jako zanimajo za Primorce, ali bolje rečeno za njihove glasove. Seveda bo to trajalo samo do 28. novembra. Potem bo pa izginilo zanimanje za glasove in za Primorce in za nazore.

+ Državni odbor je v torek končal delo glede določitve predsednikov volilnih odborov v Sloveniji. Danes bo nadaljeval delo glede določitve predsednikov volilnih odborov v zapadni Bosni.

+ Vladni načrt ustave. Po vesteh, ki prihajajo iz Beograda, je vlada na eni zadnjih seji pretresala osnovna principa, na katerih naj bi bil zgrajen načrt ustave, ki bi se predložil konstituantu na sklepanje. Po tem načrtu naj bi bila naša država ustavna monarhija, razdeljena na pokrajinske oblasti s široko, samoupravo. Načrt ima še nekaj drugih točk, ki pa niso posebno važna. Da vlada pripravlja načrte bodoče ustave, ki naj tvorijo podlago razpravam v konstituantu, to je čisto prav in v redu. Samo tega naj sedanja vlada ne misli, da bo izvedla tudi svoj drugi načrt, namreč, da bi konstituantu na kakšne elaborate sodanjih vlad vezana, in na to mislijo mnogi vplivni gospodje tam doli — — —

+ Za monarhijo se zavzema v najnovšem času tudi zagrebško glavno glasilo Hrvatske Zajednice »Hrvat«, ki pravi »da monarhija ni tako veliko zlo, kakor se navadno misli. Mnogo nevarnejša bi bila republika s predsednikom Pribičevićem na čelu.« — Hrvatski Zajedničarji niso bili vedno tega mnenja, vsaj vsi ne. Ako se danes zavzemajo isti gospodje za ustavno monarhijo, ki še pred nedavnim časom niso posebno prikrivali svojih simpatij do republikanske državne forme, morajo imeti za to gotovo svoj poseben vzrok. In imajo ga: Izid volitev na Dunaju.

+ Kandidatno liste srbske radikalne stranke. Nosilci kandidatnih list srbske radikalne stranke bodo ti-le: Za Bosno: V travniškem okrožju Miroslav Spalajković, v bihaškem Milan Pečanac, v sarajevskem dr. Milan Srškić, v mostarskem dr. Laza Marković, v tuzlanskem Stojan Protić; v Sremu Nikola Pašić, v kruševskem okrožju Stojan Protić, v užičkem Miša Trilunović, v belgrajskem Aleksa Žujević, v Vojvodini dr. Nišić.

+ Medakovičeva skupina in radikalci so se spojili. Medakovič, bivši predsednik hrvatskega sabora, je zastopnik hrvatskega veleposetstva, ki je s svojimi somišljeniki izstopil iz Demokratske Zajednice, čim se je ta postavila glede izvedbe agrarne reforme na stališče, da je treba veleposetstva brez izjeme razdeliti. Kakor znano, so srbski radikalci glede agrarne reforme jako neradikalni, ne toliko iz stvarnih, ampak iz političnih vzrokov, da okrepe svoj položaj z glasovi begov in fevdalskih ostankov v novih kraih. Združevanje kapitalistov v eno samo močno falango se torej pričinja, kar je tudi naravno. Naravno pa ni, da se delavstvo cepi v ožgled taki nevarnosti.

Pučka stranka v Hercegovini pojde v volilni boj sama, ker so se pogajanja s Težakovo stranko (Hrv. zaj.) razbila. Težakova stranka je namreč zahtevala zase tri mandate, a Pučki stranki je prepuščala samo en mandat.

+ Socialisti v okupiranem teritoriju. Dunajski dopisnik »Neue Freie Presse« poroča svojem listu o moči posameznih političnih strank in pravi o socialistih: Zaradi nedostatne notranje organizacije meščanskih strank bodo imeli socialisti pri občinskih volitvah v Julijski Benečiji, ki se bodo vršile kmalu po proglasu aneksije, lahko stališče. Ker je tu ravno tako, kakor v celni Italiji strokovna organizacija nerazdvojno združena s politično, zato je že veliko število pri tržaški delavski strokovni organizaciji včlanjenih delavcev (30.000) znak strankine moči. To dejstvo pa ne more prikriti drugega, da je namreč razcep v stranki sami precej velik. — Razdor v delavskih vrstah jemljejo meščanske stranke in njihovi listi povsod z velikim zadovoljstvom na znanje. To mora prej ali slej delavcem odpreti oči.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

+ Longuet o boljševizmu. Francoski socialist Longuet, ki se je udeležil zborovanja neodvisnih nemških socialistov v Halle, je rekel o ruskem komunizmu sledeče: Tudi mi se želimo z ruskimi sodrugi ujediniti v eni internacionali. Toda ruske metode so morebiti dobre za Rusijo, za zapadnoevropske dežele pa niso prikladne. (Odobranje). Pogoji, katere stavlja Moskva, imajo svojo rusko logiko in to, kar nam ponujajo Rusi, je ruska internacionala. Moskovski pozorji se na Francijo, Anglijo in mislim tudi Nemčijo ne dajo prenesti. Lahko je sicer te pogoje sprejeti, ali zelo težko jih je izvesti. — To je točno od besede do besede. Kar velja za Rusijo, ki je bila od nekdanjega despotizma in diktature, bo težko veljalo za evropski zapad, ki je že toliko demokratiziran, da diktature ne prenese tako zlahka.

razmere v premevanih državah učinkujejo na zmagovalce in da ogrožajo njihovo politično moč.

MADŽARSKA SNUBI SOSEDE.

LDU. Budimpešta, 21. Madžarski minister za zunanje posele gr Csaky se je izrazil napram poročevalcu lista »Magyar Hirlap«: Ako podajo ministri male entente verodostojne dokaze, da bodo spoštovali pravice in občutljivost madžarstva, ni nikake ovire, da stopi Madžarska z državami male entente v prijateljske stike, kakor to namerava napram drugim državam. Ako smatra Poljska, da je sodelov. s temi državami možno, bo Madžarska pomirjena. Tradicije toplega prijateljstva med Madžarsko in Poljsko binudile jamstvo, da so stirenjenja male entente v resnici miroljubna in da najo nikake osti proti Madžarski.

BOH MED RUSI IN POLIAKI USTAVLIENI.

Varšava, 20. (PBA.) Poročilo poljskega generalnega štaba z dne 20. t. m.: 18. okt. opolnoči so se ustavile vojne operacije na vsoci fronti. Črta premirja gre skozi Sluzk-Grabowo-Kapcewicze-Ołowsk; ti kraji so v naših rokah.

RUSIJA TAJI NEMIRE.

Moskva 21. Ruska vlada označuje vesti, ki jih razširja krakovska brezlična postaja o nemirih v kievskem okrožju, za neresnične.

RATIFIKACIJA POLISKE IN FINSKE POGODBE.

Moskva, 20. (Brezlično.) Osrednji izvrševalni odbor je za 23. oktobra sklican k izredni seji, da se ratificirata obe mirovni pogodbi s Poljsko in Finsko.

ZARADI VELEIZDAJE OBISOJEN.

Bruselj, 21. Bivši poslanec Oilmert je bil od volne sodišča saarskih čet v odsotnosti obsojen radi volunstva in veleizdaje na dosmrtno denotacijo.

DELAVCI V ITALIJI SE VRAČAJO NA DELO.

Valencia, 21. V industrijskih okro

Dnevna kronika.

Naš delegat v plebiscitni komisiji za Koroško, dr. Ivo Šubelj je prišel včeraj v Ljubljano, kjer je imel kratko konferenco pri deželni vladi. Danes odpotuje na svoje službeno mesto v Celovec.

Proti zlorabljanju orožniške uniforme. Ker se vedno pogosteje dogaja, da posamezniki, preoblečeni v orožniško uniformo, vrše razbojništva in plenjenje, je ministarstvo za notranje stvari sporazumno z orožniškimi poveljniki odločilo, da se izdelata kompleksirana uniforma za orožnike.

Brzojavne in telefonske pristojbine v enmsem prometu v razmerju 1 frank — 3 dinare — 12 kron. Počenjski 15. oktobrom t. l. se plačujejo pristojbine v brzojavnem in telefonskem prometu z inozemstvom v razmerju 1 frank — 3 dinare — 12 kron.

Casopisne brzojavke v prometu z Romunijo. S 1. novembrom t. l. so dovoljene z Romunijo casopisne brzojavke za 50 odstotkov znižano pristojbine po predpisih mednarodne brzojavne pogodbe.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske v času od 10. do 16. oktobra 1920. Novorojencev 21, mrtvorojencev 1; umrlo je 14 oseb (8 domačinov, 6 tujcev), in sicer za vratico 1 tujec, za jetiko 1 domačin in 1 tujec; nezgoda se je pripetila 1; za različnimi boleznimi je umrlo 10 oseb. Za infekcijskimi boleznimi je obolelo za skrajico 1, za tifuzom 4, za grižo (samo vojaki) 5 oseb; za vratico 1 tujec.

Velika brezsrčnost je v resnici kaj takega. Dne 19. t. m. se je našel na ljubljanskem dr. kol. v prazni garnituri dolenjskega vlaka 2216 siromašno opravljen pet do šestletni fantiček. Bil je brez klobuka, tresel se je od mraza, krčevito stiskal k sebi prazno šolsko mapo in bridko jokal. Izpovedal je, da je Jožek Dolinar; oče mu je padel v vojni, mati pa Franciška zopet je omožena gostilničarka na Gorenji Savi pri Kranju. Bil je v oskrbi v tukajšnjem Marijanišču, od koder so ga usmiljene sestre radi neposlušnosti enostavno vrgle na mrzlo cesto. Taval je ves dan po ulicah in instinktivno skušal priti po železnici k svoji materi. Po dolgotrajni potzvedbi so ga spoznali na južnem kolodvoru potnik Gorenjskega vlaka, s katerim se je odzvel k materi. Neverjetno se nam zdi, da bi bil zavod zapodil otroka na cesto, ali eno pa je gotovo, namreč, da je čudno, da se da majhnemu otroku tako slabo varstvo, da more pobegniti, če je pobegnil, kar se nam zdi verjetno. Stvar bi bila treba dognati.

Kako resnico piše »Večerni list«. dokazuje zopet dejstvo, da je bil predvčerajšnjem odgovorni urednik tega lista g.

Po svetu.

Za enotnost strokovnih organizacij. Kakor poroča »Pravo Lidu«, je imel pokus strokovnih organizacij, posredovati med desničarskimi socialisti in komunisti in zlasti varovati osnove strokovnih organizacij, tale uspeh; obe stranki se strinjata v tem, da se osnove strokovnih organizacij ne omenjajo v prepiru med socialističnimi demokrati in komunisti.

Protianarhistično gibanje v Italiji. »Epoca« javlja iz Neapolja: Policija je izvršila v stanovanjih 30 anarhistov hišno preiskavo in zaplenila v več jezikih napisane komunistične propagandne letake. Zaprla je več anarhistov. Inozemski anarhisti so dobili izgonna povelja, zlasti ruski in madžarski anarhisti, ki nimajo potnih listov.

Grški kralj umri? »Journal des Debats« javlja, da je smrt prišla iz Aten brezična brzojavka, ki je javila smrt kralja Aleksandra. Ta vest dosedaj še ni potrjena.

Usoda Viljema. V spodnji zbornici te Bonar Law v odgovoru na interpelacijo izjavil, da se izvedba mirovnih pogovorov vrši zadovoljivo in da britanska vlada ne namerava ukreniti, da bi bivšega cesarja Viljema v Londonu obsodili in contumaciam.

Miss Pankhurst in angleška vlada. Miss Pankhurst so izpustili iz ječe, ko je podala izjavo, da ne bo več širila komunistične propagande.

Rok za priavo priznanic o vojnih posojilih podaljšani. Finančna delegacija v Ljubljani obnavlja uradno: Rok za priavo začasnih priznanic o vojnih posojilih in za priavo rentnih knjižic je podaljšani do 30. t. m.

Kulturni vesnik.

Ljubljanski Zvon« je priredil 11. okt. v unioński dvorani koncert pod vodstvom pevovodje Zorka Preloveca, ki je slavil desetletnico svojega delovanja pri društvu. Bil je obnem tegale dvajseti redni koncert. Sodeloval je naš najboljši pevec, nekdanji član »Zvonovega« zbora Josip Rijavec. Zorko Prelovec je agilen mož, in njegova zasluga je, da stoji zbor na sedanjih visoki stopnji; predsem pa mu je v last, da protežira novitete in se ne ustraši nobenih težko, da nam poda kako še neznan. Tako je doživela Ravnikova »Zenica«, globokoobčutena in harmonsko težka skladba.

Jože Rutar, od ljubljanskega sodišča obsojen radi zanemarjanja uredniških dolžnosti na 10 dni zapora odnosno 1000 K globe. »Večerni list« je namreč svojčas priobčil neresnične in neosnovane napade na župana dr. Tavčarja, češ da s špekulacijskimi kupčijami dela milijonske dobičke.

Kaj je z lučjo v Sp. Šiški? Čitali smo pred 10. dnevi v vseh naših listih, da so mestni očetje sklenili Sp. Šiško prav po mačekovski z nočno razsvetljavo po ulicah obdariti. Ali bojimo se, da bo ta sklep ostal samo na papirju. Zaman pričakujemo vsak dan te razsvetljave. Ne vemo, če imajo na magistratu tudi toliko vremena pri pobujanju davkov. A tukaj pa, ako ne plačaš redno, že ti prihodnji dan stoji v veži mož s čepico, kateri ti začne poplavanje predmetov, katere ti razproča, ako ne plačaš predpisanih davkov. Ker se pri tako temnih nočeh v Šiški ponavljajo tepeži, tatvine in druge take reči, bi vendar že moral naš magistrat to napraviti tako po sklepu občinskih očetov izvesti. Ali kaj hočemo, ker naši domači šišenski očetje sami ne vplivajo na magistrat, da naj to delo hitro izvrši. Po zaslugi električne zadruga osobito po njenega načelnika, smo pričakovali, da to obljubljeni prepotrebno stvar takoj dobimo ali danes se bojimo, da je delo v zadrugi in so vsa načelnikova potta brezuspešna, ker na magistratu se nihče ne zgane. Apelujejo še enkrat na merodajno gospodo, ki ima to delo izvršiti, da to nemudoma stori, ker mi rabimo sedaj nočno luč, ne pa po letu.

Komodno stališče. V poslednji številki »Volksstimme« je policijski censor pobelil vse, karkoli se je nanašalo na pristransko postopanje policije pri dogodkih mariborske noči, oziroma na sokrivdo policije na teh dogodkih. S tem pa policija sokrivde ne bo spravila s sveta. Ona nosi velik del odgovornosti na omenjenih izgredeh, in če je notranji minister že ukazal, naj se krivci izsledijo in najstrožje kaznujejo, velja to za vse, za privatnike in za policijo.

Zastilni drobšč izda zagrebška mestna občina v višini 600.000 K, in sicer 2 milijona komadov po 20 vinarjev in 400.000 komadov po 50 vinarjev. Veljavnost tega drobšča bo trajala do 31. decembra 1922.

Naselitvo dobrovoljcev v Banatu. Minister za agrarno reformo je naselil v Banatu 5000 dobrovoljcev. Naseljevanje se v jeseni prekine in se nadaljuje spomladi prihodnjega leta.

Okoli 9000 ruskih beguncev, ki so bili nastanjeni po grških otokih, bo prišlo tekom tega meseca v našo državo ter jih bodo nastanili v notranosti države. Prvi transport bo prišel 22. t. m.

premiero šele na tem koncertu. Poleg manj posrečenih Adamičevih in ene Pavličeve pesmi, sta bila na programu še dva Lajovičeva zbora (zelo originalni) »Medved z medvedom« in manj dobri »Kisa« ter njegove tri pred kratkim izdane »Pesmi samotne«, ki jih je pel Jos. Rijavec. Slednji je zapel še četvero pesmi raznih hrvaških avtorjev, med katerimi je najbolj ugajala Milojevičeva »Japan«. — »Zvonu« in njegovemu pridnemu vodju naše iskreno priznanje!

Koncert. Gospod Marij Kogoj, Ivan Brezovšek in gđc. Zikova prirede dne 3. novembra t. l. koncert v veliki dvorani »Uniona«. Predprodaja vstopne pri Widmayerju (pred Skofijo).

Pogajanja z mlinarji.

Dne 20. t. m. so se pri Zvezi industrijcev vršila pogajanja glede zvišanja mezd. Podjetniki niso prišli k pogajanjem temveč so povečini poslali svoje zastopnike. Najbrže gospodje podjetniki niso marali biti navzoči, ker so vnaprej vedeli, da utegnejo slišati kako britko resnico, in tako je tudi bilo!

Ko je predsednik ing. g. Suklje po dolgem zagovoru mlinške podjetnike silkal kot reveže in, da jim pod nobenim pogojem ni mogoče svojim delavcem povišati plače, ako vlada ne dovoli povišanje mlevnine, je s. Mihevc, ki je zastopal strokovno komisijo vse kaj drugega povedal. Naslikal je namreč podjetnike take, kakršni so v resnici, da kopljejo milijone in milijone v svojih blaginjah, dočim je delavstvo te stroke najslabše plačano, osobito pa pri večkratnem milijonarju g. Majdihu v Kranju.

Treba je bilo cele štiri ure predno so si dali gospodje podjetniki od zaupnikov in ss. Mihevc in Leskovska dopovedati, da vendar le niso taki siromaki, končno, ko so uvideli gospodje podjetniki, da drugače ne gre, so se vdali in dovolili 40 odstotkov povišanja na plači, nabavni prispevek za moža K 250, za ženo K 200 in za vsakega otroka po K 100.

Zaupniki delavstva so se zaenkrat s tem zadovoljili, kar pa še daleč ne dosega eksistenčnega minimuma. Pri pogajanjih je bil navzoč tudi neki študent, ki je zastopal klerikalno delavsko organizacijo. Ko je s. Mihevc vprašal mariborske, celjske in zaupnike iz Kranja, koliko imajo organiziranega delavstva v »Jugoslovanski strokovni zvezi«, Mariborčan in zaupniki

iz Celja sploh niso vedeli, kaj je to za ena organizacija, dočim so zaupniki iz Kranja odgovorili, da je v klerikalni organizaciji vpisanih šest mlinarjev, nakar je mladi gospod zastopnik klerikalcev protestiral in trdil, da jih je 12. To je zbudilo precej smeha.

Dnevne vesti.

Obtožbe proti slovenski upravi v cona A na Koroškem.

»Slov. Narod« poroča: Belgrad, 20. oktobra. Naš bivši delegat v plebiscitni komisiji Jovanovič je dospel sem ter poročal o svojem delovanju v komisiji, kakor tudi o vzrokih svojega odstopa. Poročal je vladni zlasti o zlorabi nekaterih slovenskih oblasti na Koroškem pred plebiscitom in času, predno je zapustil svoje mesto. Znan je, da je Koroška, kar se tiče živl, pasiv na pokrajina. Na zahtevo pokrajinske vlade v Ljubljani je vlada vsled tega dovolila, da se cona A prehranjuje preko odseka za prehrano v Ljubljani. Bivši delegat Jovanovič pa ugotavlja, da se je to zgodilo s posredovanjem Gospodarske zadruga v Velikovecu in preko prehranjevalne komisije v Borovljah. Konstatira pa, da se je uvedel z vednostjo in po naročilu prehranjevalnega odseka v Ljubljani najhujši protekcionizem in da se je s pomočjo nekaterih nastavljenec v plebiscitni komisiji naše ljudstvo v cona A na naravnost nečujen način oropalo nlemu namenjene hrane, da se je mogla izvoziti v cono B. Na ta način je bilo naše siromašno ljudstvo v cona A, prikrajšano za živila, da se mu mogli Nemci v cona B z našimi živili prehranjevati. Zahteval je, da se zadeva preišče. Na temelju tega poročila našega bivšega delegata se je včeraj vršila v Belgradu ministrska anketa, ki je končno sklenila, da se pošlje v Ljubljano posebna komisija, ki naj dožene, kako le bilo kaj takega mogoče, in izsledi krivce. — Slično vest ima tudi ljubljanski list »Jutro«. K vsemu temu pa dodaje »Večerni list«, da se mu zdi vse to »intra od strani tistih, ki si imajo glediš koroškega plebiscita marsikaj očitati, kakor n. pr. gospod Jovan Jovanovič. Govori na to »korumpiranom ozračju« in pravi: »Če pa bi bila res preiskava naj se le natančno preišče.« — Mi bomo o stvari takrat govorili, ko se bo zadeva malce razčistila in bo preiskava končana, če nas ne bodo klerikalci in liberalci prisilili, da govorimo pre!

Škodljivci delavskega pokreta so komunisti.

V ljubljani komunistični plačanci naše buržoazije in klerikalcev pridno agitirajo proti delavskemu konsumnem gibanju. Delavce in njih žene pregovarjajo naj raje kupujejo svoje potrebščine pri trgovcih kot na v delavskih podjetjih. Komu v korist? Trgovcem je torej komunistična agitacija v korist! Da jih je sram ni! Pa saj vemo da je komunisti toliko sram kolikor je volka strah! Nemški delavci so jih že spoznali te politične šarlatane. Pri zadnjih volitvah v Nemški Avstriji so komunisti strahovito pogoreli. Tudi pri nas jih čaka enaka usoda!

Čudna sana pih v »Napreju«

pravi včerajšnje »Jutro«, ker smo naslovili notico, v kateri poročamo, da so helograjski dobrovolci zahtevali od občine da jim prenujst svet za dobrovoltski dom brezplačno ne pa za invalidski dom. z »domišljavci«. Jutro zavija zmisel te naše vesti: češ da smo se postavili proti domovom za invalide. Stvar je pa taka: če mislijo helograjski dobrovolci da bodo dobili svet od občine v navedeni namen, se motijo se mnogo preveč domišljajo, ker helograjska občina nima zmisla za take stvari. Res je na tudi, da je znamenje politične neresnosti. Če mislijo demokrati ali na radikalci zlorabljati ime »dobrovolci« v politično škvaltativne namene. Ta nanaka se vedno boli pokazuje in jo je treba ožigosati — Proč s predpravicami, da če jih rabijo tudi demokrati!

Nekaj za železničarje!

Kar se here v včerajšnjem »Večernem listu« pod rubriko »železničar«, se pravi železničarje imeti naravnost za norce. Članek namreč prinovduje, kako se ne more inirigirati proti šurnemu delavniku sploh, temveč kako se postopa še posebej proti železničarjem. Navala na to naredbo ministarstva saobračala od 26. oktobra 1919. po kateri se določuje za uslužbenca kazen v obliki ukora in odtrzanja plače 3 do 15 dni in določbo, po kateri bo odslej inšpektorat državnih železnic v Ljubljani kaznoval uslužbence, ki se pregreše proti stari »loš« važeči pragmatiki z ukori in globo do 300 kron. Nato pravi članek: »O pač, izobno se skrbi, da se neti nezadovolnost med uslužbenci: Vrtoglava premeščanja, naredbe o visokih kaznih in

podobno »reformacije« povzročajo med uslužbenci tisto nezadovolnost o kateri trde gotovi gospodje da io netio organizacije«. — Kdo železničarjev bi se ne čudil da »Večerni list«, list železniškega ministra dr. Korošca piše v tem tonu! In zakaj piše tako? Pač zato, da bi na prikrit način zabilavsal dr. Koroščevo krivdo da se z železničarji tako postopa. To pisanje le navažna igra po geslu »nrimite fatu«. Železničarji pa, ki so malo boli brilihni glav kakor »železničar«, ki piše v »Večerni list« ne bodo nasedli tej klerikalni igri, ker vedo da je dr. Korošec železniški minister, ki je vedno tako imenitno »skrbel« za železničarje. Pri tem na tudi vedo da se s takim hinavskim nisanjem Koroščevo lista pravi iz železničarjev se norčevati.

O viničarskem vrašanju

razpravlja včerajšnji »Večerni list«. Kainada piše o tem vrašanju tako, kakor da so klerikalci pri vsem tem najnedolžnejše ovčice in popolnoma nič prizadeti na tem da se viničarjeve še danes ni dalo njihovih pravic. Vse razne ankete, nogačanja in razpravljanje so namreč imele po zasluzi klerikalnih nosostnikov, gospodarjev in klerikalne vlade doslej še vedno neuspeh. In zakaj? O tem »Večerni list« sam pravi, da zato, ker so gospodarji (ki so celo cerkveni dostojanstveniki) svoje dajatve, ki bi jih morali dati viničarjem, nevisoko cenili. Hrano, ki bi to dobival viničar, so cenili na dan na najmanj 24 K, če bi na viničar zahteval za svoje delo brez hrane 15 K dnevno. bi se to smatralo kot krivična zahteva. — Boljšega primera, kako klerikalci prakticirajo svoji socialni program za »zdržitev« vseh slojev družbe oton medsebojne liubezni in pravičnosti bi nač ne bili mogli navesti. Sicer na je o stvari že ponovno izpregovorilo včaslo Kmečko-delavske zveze. »Ljudski glas«.

»Novosti« iavljalo...

To le stereotipni začetek skoro vseh vesti ki prihajajo k nam iz Beograda preko Zagreba na Dopisni Urad. »Novosti« iavljalo, da bo Trumbič odšel tega in tega dne: »Novosti« iavljalo, da so pogajanja odročena. »Novosti« iavljalo, da le Wilsonova črta baza pogajani: vse »Novosti« in »Novosti« in zopet »Novosti«! — V evropskih državah, kjer imajo vlade svoje dopisne urade, le navada, da vlada sama obvešča javnost o najvažnejših političnih dogodkih preko svojih službenih orvanov. a ne preko privatnih dopisnikov. Ker je telefonska služba med dopisnim uradom v Beogradu z jedne in med Zagrebom in Ljubljano z druge strani ki je bila nekaj časa ustavljena, zopet orvoriens pričakujemo od beogradske gospode, da nam ona sama daje direktna in stvarna poročila o stanju tako važnega vrašanja kakor le iadransko da nam ne bo treba črnati obdroti samo iz »Novosti«. To, liko obzira menda zaslužimo.

Naši carinarji v srbski luči!

V 2. štey. »Nove Evrope« revije jugoslovenskih pisateljev in znanstevnikov se prinovduje naslednja zgodba: »Nek mlad uradnik iz Belerada, ki je kot vojni obveznik prešel Albanijo, je kmalu potem imel nalogo da v Rouenu (Francija) vrši nadzor nad delom naših dilakov-beguncev (srbskih) in da jih pripravila za sprejem v francoske šole. Tu je bilo vsakovrsnih dečkov, kakor jih je vojna prebrala — vrednih in nevrednih pametnih in zaostalih. Pred kratkim je bil ta srbski uradnik v Ljubljani in je tu našel na dvoječo troječo njih mladeničev in to ravno na takšne, ki se v izganstvu niso poseben odklovali vrede zadržanja in truda. Sedaj so carinarji v Sloveniji in imajo muke, kakor pravijo s trmastimi Slovenci. — Pomislite, tolmachi eden od njih svojemu bivšemu nadzorniku. — kakršni so ti Slovenci! Srde se radi nečesa na kakor jim ne moreš dokazati. Glejte, pred nekoliko dnevi, eden trgovce — ima dva vagona blaga, ki jih je treba ocariniti. Človek je hovataš. Kaj nisem storil vsega, da ga spomnim, da smo i mi reveži, katerim je treba živeti! Pa ništa. — Noče. Noče dati dvesto tristo dinarjev, pa če mu zadržuim blago še dva meseca. Ravno tu so trdoglavi ti Slovenci! Eto — sedaj vemo, kdo so ti cariniki pri nas. Mana iz Beograda tekne!

Spominjajte se volilnega sklada!!

Roks-drops.

(Za kratki čas.)

Udeleženci nedeljskega volilnega shoda, ki smo bile zbrane na galeriji velike dvorane hotela Union v Ljubljani, smo imeli poleg tega, da smo po dolgih letih zopet enkrat slišale najboljšega slovenskega socialističnega govornika, tudi ta užitek, da smo spoznale znamenito komunistično kapaciteto, Anžeta Krevljeta iz zasedenega ozemlja.

Meni ga je pokazala neka sodružica rekoč: »Glej, tale je zagrižen komunist in živ predstavitelj črne umetnosti.« Mož, ali pravzaprav fant — saj je še samec — me je na prvi pogled spomnil na tistega križevniškega mežnarčka, ki je bil nekdo prišel v našem plašču na maskerado v nekdanjo reduto. Mežnarček je bil — bog mu daj dobro! — blaga duša, pravi tip dobrovoljčka, kakršne rodilo je slovenske vinske gorice. Gospod Krevlje ni sicer noben dobrovoljček, pač pa mežnarček od uog do glave.

Ker je torej gospod Krevlje prav pravi fant, so ga poslali v nedeljo komunisti v Union z nekimi popirji, da bi s svojimi vnanostjo premotiš socialnj demokrat. Mislija sem, da so tisti popirji, ki jih je gospod Krevlje tako stiskal pod pazduho reklama za kako božjo pot, za odpustke ali za kako cikorijo. Da bi bilo kaj hujšega, tega si nisem mogla misliti; nak, tako korak žena pa ne izgleda gospod Krevlje.

»Kaj pa imate tam za eno popirje?« vprašam gospoda Krevljeta, gna od radovednosti. »Saj mi tega ne bodete zamerili, gospod Krevlje; ženske smo pač firbčene.«

Gospod Krevlje se je skrivnostno ozrl po galeriji, sramežljivo povetil oči in odgovoril: »Ja, veste gspa, tu je ena taka reklama za komponistovski stroko, ki se ji pravi komponistovski manifest.«

»A tako!« vzkliknem začudena. »Kakšna reč pa je to, komponistovski manifest? Dajte mi no en tak cezelo, strašno sem firbčena.«

»Him, to je ena čudna reč, ki je ne zastopi vsak.« je hitel pojasnjevati gospod Krevlje, očitno ves vzdradoščen, da ga ni videl mimokdoči reditelj z rdečim trakom na levem rokavu. »Komponistovski manifest, to je toliko kakor sanjske bukve, kjer se najde vse. Skomponirali so ga gospodje Klemenčič, Lemež in drugi. Ker je to eno feist pismo, ki feist drži, zato se mu pravi manifest.«

Ko mi gospod Krevlje tako razlaga, kaj je komponistovski manifest, se nama približa reditelj z rdečim odznakom. Gospod Krevlje se je močno prestrašil. Telo mu je zlezlo v dve gubi, prej vseča uhlja so mi stopila pokonci, tako da sta mu malone prizvignila kapa. V tem trenutku je bil podoben velikemu lončenemu piskru, na katerega je umetnik nasikal polno luno.

Reditelj je šel mimo, ne da bi bil opazil na gospodu Krevljetu kaj sumljivega. Videč, da je izven nevarnosti, mi je dal gospod Krevlje pet ali šest tistih reklam za komponistovski stranko.

To je pa zapazil poleg mene stoječ mož, ki je najbrže bil tudi komunist; kajti nekaj trenutkov prej je bil vrzel v dvorano cel šop prav takih listov, kakršne je razdal cel Krevlje. Mož je nedvomno mislil, da je Krevlje socialen demokrat, ki deli socialno demokratične liste. Grozansko je narsnil svoje košate brke, nagubančil čelo in zarenčal:

»Ti, krevsa, a boš dav gmah, a? Kdaj si se pa zadnjič umil, kaj? Poglej, še na tisti socialpatriotskih papirjih se poznajo tvoje tace! Pa pokampljal se tudi še nisi letos, ti gradvš ti!«

Mož bi bil gotovo še rentočil, da ga ni prekinil njegov sošed:

»Pusti no fanta pri miru, saj je našle H Krevljetu obrnjen pa je delal: »Niš se ne boji; saj nisi krevse, ampak Krevlje. Jas te dobro poznam. Večkrat sem te že ogledoval, pa sem si mislil: Fejst dečko je tol! Po shodu se oglasi pri meni; tvoja glava bo prav pripravna za brivsko šolo, ki jo ustanovimo. Pa ne pozabi! Servus!«

Ta slednji je bil najbrže brivski mojster ali pa nagačevalec tičev. Fant, ki so mu že silile solze v oči, se je zasmilil stari ženi, ki počehljala Krevljeta po licu in ga vpraša:

»Kako ti je pa ime, fantek? Anže, a? Debetvenderne, tak Anže si ti! Raca na vodi, petindvajset let si star, pa že tak kerlic! Čisto si podoben mojemu Gusteljnu, bog mu daj dobro in večna luč naj mu svečti. Lej ga no, ali se bojiš, Anže? No, niš se ne boi. Anže, si že priden. Pa nikar ne hodi k tistemu frizerju, ki se iz tebe je norca dela. Le k meni pridi, te bom že jaz ostrigla. Veš, na balin te bom ostrigla. Pa še podbirala te bom, veš Anže. Pa nič te ne bom urezala, Anže, čisto nič. Kar meni povej, Anže, če ti ho še kdo kaj hotel; mu bom pa jaz ušesa navila. Pa ne pozabi, Anže, veš; dala ti bom tudi nekaj žafje in en kampilj — veš, tak kampilj, kakor jih delajo v Skofji Loki. Tak adijo no, Anže; pa pazi, da se ne izgubiš!«

In Anže Krevlje je odšel, potolažen, da je našel tako mogočno zaščitnico.

Kranjčeva.

E. N. Tolstoj.

Moški in ženska.

(Posloven) Fran Pogorelec. (Dalle.)

Dobro je nekdo povedal, da se moramo mi moški emancipirati od žensk, a ne obratno.

Ženskam je lastno, vzdrževati življenje z rojstvi, vzgojo otrok in s postavljanjem novih sil mesto izrabljenih. Moškim pa je lastno tem silam, to je, življenju samemu, dajati smer. Oba moreta delati isto, a vsak na svoj način.

Kaj more biti za žensko nespametnejšega in škodljivejšega od modnih govoric

o enakosti spolov ali celo o prednosti žensk pred moškimi. Za človeka s krščanskim svetovnim naziranjem seveda ne more biti vprašanja v tem, da bi prisojal kake predprave moškemu spolu, ali da bi ne ljubil in čislal ženske kakor vse druge ljudi. Zatrjevati pa, da ima ženska iste duševne vrline, kakor moški, zlasti pa, da jo prav tako vodi razum, da mu prav tako lahko zaupa, pomeni, zahtevati od ženske, česar ne more dati. Tudi govorim o izjemah, nego o povprečni ženski in povprečnem moškem) in vzbujati do nje ogorčenje, temelječe na sumnji, da noče delati, česar ne more, ker nima v svojem razumu kategoričnega imperativa.

Kar se tiče odtegovanja moških od teh skrbi in trudov, ki izvirajo iz vzgajanja ali oskrbovanja otročičev, polaganju spat, umivanja, pranja, preživetanja, slivanja itd., to odtegovanje ni le nekrščansko in slabo, nego tudi krivično.

Ženska nosi že itak zelo težko breme nosečnosti in dojenja, zato bi mogel prevzeti vsa ostala dela moški v toliko, kolikor ga to ne ovira pri drugem delu, ki je tudi potrebno družini. Tako bi tudi gotovo bilo, ako bi se ne bil tako ukoreninil v naši družbi običaj, valiti vso težo dela na šibkejšo in podrejeno. Ta običaj se je tako vstabil v naših navadah, da je, ne glede na priznano ravnopravnost ženskih, najbolj svobodnomiseln ali najbolj viteški moški pripravljen, boriti se za žensko pravico,

da je lahko profesorica ali duhovnica, ali z lažno življensko nevernostjo pobrati robec, ki ga je ženska izgubila, itd, ne da bi se le spomnil, oprati plenice skupnega otroka, ali zašiti hlačke sinčku, kadar je žena noseča, kadar doji, je trudna, ali hoče med nosečnostjo ali dojenjem kaj čitati ali premišljevati.

Javno mnenje je v tem pravcu tako pokvarjeno, da se smatrajo taka dejanja za smešna (ridicules), in da mu je treba mnogo moštva, kdor jih izvršuje.

Prava emancipacija ženske obstoji v nastopem:

Ne smatrajmo nikakega dela za žensko delo, ki bi se ga ne smeli pritakniti,

nego pomagajmo ženskam z vsemi silami ravno iz razloga, ker so šibkejšo in po možnosti prevzemajmo vsa dela.

Isto je pri vzgoji deklic. Z ozirom na to, da bodo najbrže rodile in na ta način imele manj prostega časa, moramo ustanoviti za deklice prav take šole kakor za dečke, da bi si vnaprej nabrale sil in znanja. Za to so sposobne.

(Dalle prihodnjič.)

Sodrug! Ali se nahaja „NAPREJ“ v vseh javnih lokalih, v katere zahajate?

Izdajatelj: Ivan Mlinar. Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

STAMPILJE iz kavčuka Ciril Sitar LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13.

Marta Tovarna kemičnih izdelkov SIGMUND HARN. ZAGREB Ulica 155. - Telefon 8-95. izdeluje vsakovrstna vozila za čevlje.

Inserirajte v „NAPREJU“

Najnižji tarifi! Največji popusti!

Zopet ogromno pošiljatev manufaktur naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Strmecki v Celju. in sicer volne, celirje, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klova, cvilna, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpisnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev. 220 Na debelo samo v I. nadstropju ILLUSTRIRANI CENIK ZASTOJNI VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314, Slov. nija.

Nakupovalna zadruga za konzumne in produktivne zadruge in zavode F. Z. Z. O. Z. v Ljubljani, Aleksandrova ulica šte. 5 priporoča svojim članom nakup najrazličnejšega blaga!

Poštni čekovni račun št. 10.532. Telefon interurban št. 178. Konsum. društvo za Slovenijo sprejema v svojem hranilnem oddelku hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 4% Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog /avči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr. Vloge sprejemajo in izplačujejo vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so: 1. V Spodnji Sliki v Ljubljani. 2. Na Glineah pri Ljubljani. 3. V Ljubljani, Bohoričeva ul. 4. V Ljubljani, Sodna ulica. 5. V Ljubljani, Krakovski nasip 6. Rožna dolina (obč. Vič). 7. V Trzinu na Gorenjskem. 8. Na Savi (obč. Jesenice) Gor. 9. Na Jesenicah (pri Ferjanju). 10. Koroška Bela-Javornik. 11. Borovnica. 12. Radovljica. 13. Kranjska Gora. 14. Mojstrana. 15. Celje. 16. Sočanje. 17. Guštanj, Koroska. 18. Prevalje. 19. Mežica. 20. Crna l. 21. Crna II. 22. Maribor. 23. Litija. 24. St. Lovrenč na Poh. 25. Kamnik. 26. Pragersko. 27. Križe pri Trzinu. 28. Sv. Ana pri Trzinu. 29. Gorje pri Bledu. 30. Store pri Celju. 31. Pala nad Mariborom. 32. Ruše nad Mariborom. 33. Pliherk, Koroska. 34. Rogaška Slatina. 35. Radeče-Zidanost. 36. Poljčane. Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spod. Slika, Kolodvorska cesta 208. Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13. Društvo ima na razpolago poštne počinke s katerimi zamorejo vložniki cenarne pošiljave pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno. Sodrug! Zadružniki! Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Izvrsten delovodja, samec, porosti, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se išče za večjo ključavnarijo. Isti mora biti izkušen v stavbenem, ploščnatem delu in tudi v strojni stroki. Reflektira se samo na moči, ki so enaka podjetja že vodili. - Vpraša naj se pri gospej Ivani Raststeiger, Pinj. Aškerčeva ul. 14. Petrolejske kante dve z zabojem namočeno po 53 K, posamezne po 22 K vsaka železniška postaja SEVER & KOMP., Ljubljana. Citajte velezaninivo študijo Dr. Oto Bauer - Uratnik POT K SOCIJALIZMU. Cena K 2.- Naroča se v upravi „NAPREJ“. Po zelo znižani ceni nova Dvokolesa, plašči, zračnice, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbitne svetilke, gorilci itd. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji. F. BATJEL, LJUBLJANA, Stari trg št. 28. Petrolejske vrče in zaboje kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po K 58.- posamezne vrče po K 22.- franko postaja odpošiljatelj. Hrovat & Komp. Ljubljana. Poleg realke. Soho meblirano ali prazno iščem zatakaj. Grem tudi kot sestanovalec k družini. Cenjeno ponudbe na upravo Napreja.

Prostovoljna dražba se bo vršila 25. in 26. oktobra t. l. od 9.-12. ure dop. in 2.-5. ure pop. v Predilnici št. 39 (Kolodvorska ulica). Prodajala se bo nova in stara hišna oprava, več motornih (motocikljev) koles in mizarsko orodje s 5 skobelniki (Hobelbank) ter več vrst predmetov. POZOR! Mizarski obrtniki, ženini in neveste. POZOR! IVAN GOLTES, mizarski mojster. Zahtevajte ponudbo! la. bele papirne vrečice od 1/4 do 6 kg razpošilja na vagoni in manjše količine Ludovik Šef, Maribor Prešernova ul. 1, tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja. Telefon 148. Brzjavaj: Papiršef Maribor. Zahteva te ponudbo!

Charles Princ Ljubljana Manufaktura Zaloga: Turjaški trg 1 Pisarna: Židovska ulica 1-I.

MONSIEUR! MADAME! Pour votre toilette prenez de: GOSPODI! GOSPA! Za Vašo toletto jemljite Eau de cologne -Driay- kolinsko vodo en litre et flacon de 120 g v litrih in steklenicah po 120 g Vente en gros pour SHS Prodaja na debelo v SHS Ljubljana R. Driay, Pred Skofijo 21 Ljubljana Naročajte „NAPREJ“.

ČEVLJI tovarne Peter Kržina & Ko Trzin prodajajo se po znatno znižanih cenah. Zaloga Ljubljana, Breg na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja. Tisk: Učiteljske tiskarne v Ljubljani.